

[Indenrigsministeren.]

Kommune i Virkeligheden bærer store Byrder, der rettelig burde bæres af Landets Skatteydere i Fællesskab. Og naar først en saadan Ulighed er opstaaet, har den, som man vil have iagttaget, en Tendens til at forstærke sig selv; har en Kommune først faaet Karakteren af et Skattely, saa drager den i Kraft heraf flere og flere velstillede Skatteydere til sig, med det Resultat, at Uligheden i Skattetrykket fortsat vokser. Endelig er denne Udvikling blevet forstærket gennem de senere Aars voldsomme Fremskridt paa Samfærdelsesmidlernes Omraade. Men hertil knytter sig endnu et Forhold, som jeg mener, det for os alle kommer an paa at lægge Mærke til: at foruden den Uretfærdighed i Skattebyrdernes Fordeling, som den økonomiske Ulighed inden for Kommunerne fører med sig, vil denne Ulighed i Skattebyrde, opretholdt gennem længere Tidsrum, i betydelig Grad kunne medvirke til at fremkalde en Skævhed ogsaa i den erhvervsmæssige Udvikling.

Man maa huske paa, at Skattetrykkets forskellige Højder indgaar altid i de Overvejelser, der er afgørende for Borgernes økonomiske Handlinger, afgørende for Anlæg af Erhvervsvirksomheder, for Boligbyggeri, for Formuedannelse og paa mangfoldige andre Omraader; alle disse Forhold paavirkes af denne Forskel i Skattebyrden, medens de burde bestemmes af de almindelige økonomiske Kræfter i Samfundet. Denne Brydning mellem den nedarvede kommunale Inddeling og den økonomiske Udvikling maa sikkert siges at have naaet en saadan Styrke, at den derved opstaaede Tilstand ikke længere er holdbar. Jeg tror, man maa erkende, at det bestaaende kommunale Skattegrundlag, der i Hovedsagen hviler paa Loven af 1903, samt den bestaaende Fordeling af Byrderne mellem Kommunerne og Staten ikke længere svarer til de økonomiske Tilstande i Samfundet. Det Lovforslag, jeg her fremsætter, er Udtryk for denne Erkendelse.

Lovforslaget gaar ud fra den Tanke, at en Hovedaarsag til Uligheden i Kommunerne økonomiske Stilling maa søges i den ulige Indkomstfordeling, der medfører, at nogle Kommuner faar en mere velstillet Befolkning end andre i Forhold til de sociale og økonomiske Opgaver. Kommunerne skal løse. At denne Kendsgerning efterhaanden indrømmes af flere og flere og efterhaanden vel næsten af alle, fik jeg i Sommer ogsaa et Bevis for, da det saakaldte Provinsudvalg henvendte sig til

Indenrigsministeriet og krævede en Udliggning af de kommunale Skattebyrder, idet Provinskommunerne netop her gjorde gældende, at den alt overvejende Aarsag til de store Forskelligheder i Skattetrykket er den, jeg her har nævnt, og at Undersøgelser, som man havde foretaget med Hensyn til Provinskommunerne, Købstadkommunerne og Landkommunerne Stilling, viser, at Forholdet i Almindelighed ikke er det, at de Kommuner, hvor Skatten er højst, administreres mindre økonomisk end de øvrige. Der kan selvfølgelig her være Undtagelser — det er klart —, men i Almindelighed erkender man altsaa, at Kommunerne med de højeste Skatter ikke administreres mindre økonomisk end de med de lavere. Med andre Ord, man kan populært udtrykke det saaledes, at i Almindelighed gælder det — jeg ser stadig bort fra Undtagelserne —, at Kommunerne er fattige ikke paa Grund af højere Skatter, men at de har højere Skatter paa Grund af, at de er fattige.

Der findes i Bemærkningerne og Bilagene til det Lovforslag, jeg her fremsætter, Materiale, der viser det Stadium, vi er naaet til med Hensyn til Forskelligheden i kommunale Byrder. Jeg skal ikke komme dybt ind derpaa, men blot nævne nogle Eksempler. Hvad angaar Ejendomsbeskatningen inden for Sognekommuner f. Eks., udskrives der i 237 Kommuner under 10 promille i Grundskyld af Grundværdierne. Der er 161 Sognekommuner, hvor der udskrives 15—20 promille, og der er 38 Kommuner, hvor der udskrives over 20 promille. Der er Landkommuner med en Grundskyldspromille af 2, og der er andre Landkommuner med en Grundskyldpromille paa over 25. Paa Indkomstbeskatningens Omraade skal jeg nævne følgende Eksempler. Af en Skatteindtægt paa 5 700 Kr. betales der i en Købstad ca. 1 100 Kr. i Indkomstskat, i en anden Købstad betales der af samme Indtægt kun 360 Kr. Af en Indkomst paa 20 700 Kr. betales i en Købstad 5 800 Kr. i Skat, i en anden kun 2 000 Kr. I en Sognekommune betales der af en Skatteindtægt paa 4 200 Kr. 600 Kr. i Skat, i en anden kun 120 Kr.

Naar man ved Lovgivning vil søge at raade Bod paa denne Ulighed, kan man selvfølgelig sætte sig det Maal at skabe fuldkommen Lighed med Hensyn til de kommunale Skatter og Byrder, men hvis man sætter sig dette Maal, maa man ogsaa være klar over, at Konsekvensen vil være: Fuldstændig Ophævelse af Kommunerne Selvstyre, en gennemført statslig Kontrol og